MEDYA BİLGİ NOTU: COP31

1,5°C aşımıyla karşı karşıya olan bir dünyada acil eylem zamanı

2026'daki gelişmeler, emisyonları azaltmanın ve hızla değişen iklimi istikrara kavuşturmanın ne kadar acil olduğunu bir kez daha gösterdi. Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP), dünyanın iklim istikrarı eşiğini geçtiğini ve çok daha ağır aşırı iklim olaylarıyla birlikte 1,5°C'nin ötesine doğru ilerlediğini açıkladı. Ancak emisyon açığı hâlâ çok büyük ve hükümetlerin mevcut politikaları sürerse küresel ısınma 2100'e gelindiğinde 2,8°C'ye ulaşabilir. Bu gerçekler bir yenilgi ilanına değil, bir eylem çağrısına dönüşmeli. Siyasi ve kurumsal liderler sera gazı emisyonlarını dizginlemek ve azaltmak için derhal kapsamlı bir yanıt vermeli, böylece aşım mümkün olduğunca kısa ve düşük tutulmalı.

Bu yıl iklim değişikliğinin, giderek güçlenen El Niño'nun da etkisiyle dünya genelinde benzeri görülmemiş sıcaklara ve aşırı hava olaylarına yol açtığına tanık olduk. ABD'nin ve İsrail'in İran'a karşı yürüttüğü savaşın yarattığı insani trajedi ise ağır bir küresel enerji krizine de neden oldu. Fosil yakıt bağımlılığı "fosilfilasyon" olarak adlandırılan bir fiyat artışı dalgasına yol açtı ve enerji ile emtia fiyatları yükseldikçe dünyanın dört bir yanında insanlar daha yüksek faturalar ödemek zorunda kaldı. Buna karşın savaş fosil yakıt devleri için bir altın madenine dönüştü. Yalnızca altı petrol ve gaz şirketinin 2026'da toplamda yaklaşık 94 milyar dolar kâr açıklaması bekleniyor.

Birleşmiş Milletler (BM) Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli (IPCC), Yedinci Değerlendirme Raporu'nun (AR7) zamanlaması konusunda hâlâ bir çıkmazda. Bu durum, üç bölümden oluşan bu kritik değerlendirme raporunun iklim eyleminin bir sonraki Küresel Durum Değerlendirmesi'ne yetişmeme riskini artırıyor. Oysa hükümetler daha güçlü bir eylemin önünü açmalı, önüne engel koymamalı. Kolektif ilerlemeyi ölçmek ve eylemi hızlandırmak için AR7 raporlarının hükümetlerin elinde olması kritik önem taşıyor.

1,5°C'ye geri dönüş hem ulaşılabilir hem gerekli. Ancak buraya ulaşmak ortak bir eylem gerektiriyor ve küresel iş birliğine her zamankinden fazla ihtiyaç var. Kurallara dayalı bir küresel düzen, iklim değişikliğinden, biyoçeşitlilik kaybından ve eşitsizlikten oluşan ve giderek ağırlaşan küresel çoklu krizle mücadelede hepimizin birlikte çalışmasına yardımcı oluyor. Eylem, her şeyden önce iklim krizinin tek başına en büyük nedeni olan fosil yakıtlardan adil geçişi hızlandırma çabası demek. Bunun yanında 2030'a kadar ormansızlaşmayı ve orman tahribatını sona erdirmek için harekete geçmek, gelişmiş ülkelerden gelişmekte olan ülkelere iklim eylemi ve doğa koruma için aktarılan kamu finansmanını artırmak ve bu finansmanı büyük ölçüde kirletenlerin artan oranlı vergilendirilmesiyle sağlamak gerekiyor.

COP31'in başkanlığı ve sahipliğini üstlenen Türkiye'de ise kömür hâlâ en büyük elektrik kaynağı ve üretimin yaklaşık üçte birini karşılıyor. Afşin-Elbistan ve Çanakkale'de yeni kömürlü termik santraller planlanıyor. Climate Action Tracker'a göre 1,5°C ile uyumlu bir yolda Türkiye'nin kömürün elektrikteki payını 2030'a kadar tek haneye indirmesi ve 2035'e kadar fiilen sıfırlaması gerekiyor. Güncel enerji durumu, zirveye ev sahipliği ve başkanlık yapacak Türkiye için açık bir

çelişki. İklim liderliği iddiası ile hareket eden bir COP başkanlığının işe evinden başlaması gerekiyor. Bu nedenle; kömüre yönelik kamu desteklerinin sonlandırılması, madencilik için acele kamulaştırma kararlarına son verilmesi, yeni kömür projelerinin durdurulması ve kömürden adil çıkış için bir takvim belirlenmesi gerekiyor.

Türkiye ayrıca Sıfır Atık temasını zirvenin eylem ajandasına da ekleyerek öne çıkarmayı amaçlıyor. Türkiye'nin hâlâ başka ülkelerin plastik atıklarını almaya devam etmesi Sıfır Atık hedefiyle çelişiyor; deizlerimizi, ormanlarımızı ve ve halk sağlığını zehirliyor. Plastik atık ithalatı Sıfır Atık kapsamına alınmalı ve tamamen yasaklanmalı. Plastik, iklim krizinin bir parçası olarak görülerek yeni plastik üretim tesislerinin açılmasına son verilmeli.

Greenpeace, süregelen çok taraflı kampanya çalışmalarının bir parçası olarak Antalya'daki COP31'e aktif bir heyetle katılacak. Ayrıca BM konferans merkezinin hem içinde hem dışında çok sayıda görsel enstalasyon sergileyecek ve basın toplantıları düzenleyecek.

Sözcüler

Greenpeace Türkiye:

- **Berkan Özyer,** Direktör, Greenpeace Türkiye
- **Emel Türker Alpay,** İklim ve Enerji Kampanyaları Sorumlusu, Greenpeace Türkiye
- **Berk Butan,** Sosyal ve Ekonomik Sistemler Kampanyalar Sorumlusu, Greenpeace Türkiye

Greenpeace Uluslararası, Greenpeace Afrika, Greenpeace Avustralya Pasifik

- **Jasper Inventor**, Heyet Başkanı, Greenpeace Uluslararası
- **Tracy Carty,** İklim Politikası Uzmanı, Greenpeace Uluslararası
- **An Lambrechts**, Biyoçeşitlilik Politikası Uzmanı, Greenpeace Uluslararası
- **Rebecca Newsom,** İklim Finansmanı Uzmanı, Greenpeace Uluslararası (1. hafta)
- **Koaile Monaheng,** İklim Finansmanı Uzmanı, Greenpeace Afrika (2. hafta)
- **Dr Simon Bradshaw**, COP31 Sorumlusu ve İklim Uzmanı, Greenpeace Avustralya Pasifik
- **Shiva Gounden,** Pasifik Birimi Başkanı, Greenpeace Avustralya Pasifik
- **Dr Jerry Jose,** Kıdemli Bilim İnsanı, Greenpeace Uluslararası Bilim Birimi

Geniş uluslararası ağımızdan farklı dillerde konuşan pek çok sözcüyle de sizi buluşturabiliriz. Bunlar arasında Türkiye'den ek politika ve sıfır atık uzmanlarının yanı sıra Afrika kıtası, Brezilya, Çin, Güneydoğu Asya, Birleşik Krallık ve Avrupa Birliği'nden politika uzmanları bulunuyor. Greenpeace ayrıca fosil yakıt şirketlerine karşı açılan iklim davalarında yer alan, krizden etkilenen toplulukların temsilcileriyle ve Pasifik'teki ortak sivil toplum gruplarıyla bağlantı kurmanızı sağlayabilir.

Greenpeace'in COP31 öncelikleri ve beklentileri

Greenpeace Türkiye'nin COP31'de öne çıkan iki temel talebi fosil yakıtlardan adil çıkış ve plastik atık ithalatının yasaklanması.

- **Fosil yakıtlardan çıkış taahhüdü**: Türkiye'de elektrik üretiminin %34'ü kömürden sağlanıyor ve kullanılan kömürün üçte ikisi ithal ediliyor. Elektrik üretimi için kömür yakılması, ülkedeki tek en büyük sera gazı emisyon kaynağı olmasının yanı sıra yıllık 592 milyar TL'lik ağır bir gizli maliyet yaratıyor. Kömür bağımlılığı halk sağlığını ve su varlıklarını tehdit ediyor. Türkiye'nin mevcut kurulu gücü elektrik talebini karşılamaya yeterli, kömürden çıkış bugün teknik ve ekonomik olarak mümkün. COP31 başkanı olarak Türkiye kömürden adil çıkış takvimini açıklamalı. Bunun için atılacak ilk adım Afşin-Elbistan A ve Çanakkale Cenal yeni kömür santral projelerinin derhal iptal edilmesi. Türkiye, COP31'le yeni kömür santralı yapılmayacağı taahhüt etmeli ve kömür emekçilerini koruyan adil bir çıkış tarihi açıklamalı.

- **Plastik atık ithalatının yasaklanması:** Türkiye COP31'de "sıfır atık" vizyonunu ortaya koyarken kendi atığını dönüştürmek yerine plastik atık ithalatında ilk sırada yer almayı sürdürüyor. Plastik atık ithalatı resmi Sıfır Atık söylemiyle tamamen çelişiyor. Plastik atık ithalatı kalıcı ve istisnasız bir şekilde yasaklanmalı, yeni petrokimya yatırımları durdurulmalı ve plastik üretimi kaynağında azaltılmalı.

Greenpeace'in küresel olarak da COP31 için üç öncelikli alanı var. Bunlar fosil yakıtlardan adil geçişi (JTAFF) ilerletmek için ortak eylem, ormanların yok edilmesine son verilmesi ve Küresel Güney ülkeleri için iklim finansmanındaki açığın kapatılması. Greenpeace özellikle aşağıdaki adımların atılması çağrısında bulunuyor.

- **Devletlerin, Küresel Durum Değerlendirmesi'nin enerji hedeflerine yönelik eylemi yeniden teyit etmesi ve hızlandırması.** Bu hedefler 2030'a kadar yenilenebilir enerjinin üç katına, enerji verimliliğinin iki katına çıkarılmasını ve bu kritik on yılda fosil yakıtlardan adil, düzenli ve eşitlikçi uzaklaşmanın hızlandırılmasını kapsıyor.
- **Ülkelerin, 2030 orman ve biyoçeşitlilik hedeflerine ulaşmak için bir hesap verebilirlik çerçevesi oluşturması.** Bu çerçeve izleme, şeffaflık, hesap verebilirlik ve giderim için yaptırım gücü olan mekanizmaları içermeli. Ekosistem bütünlüğü yüksek ormanları ormansızlaşmaya ve orman tahribatına karşı korumak için ortak ölçütleri ve standartları da kapsamalı.
- **İklim eylemi için gelişmiş ülkelerden, krizden orantısız biçimde etkilenen Küresel Güney ülkelerine aktarılan iklim finansmanındaki vahim açığı kapatmak üzere finansmanın artırılması.** Bu artış kirletenlerin artan oranlı vergilendirilmesi yoluyla da sağlanmalı.

Greenpeace ayrıca fosil yakıtlardan uzaklaşmanın bir parçası olarak yenilenebilir enerjiye dayalı elektrik üretimini artırmak için küresel bir "35x35" elektrifikasyon hedefinin COP31 sonuç metninde yer almasını istiyor. Bu hedef, gelişmekte olan ülkelerin sektörel ve altyapı ihtiyaçlarına göre şekillendirilmiş finansman, teknoloji ve kapasite geliştirme desteğiyle desteklenmeli.

Hükümetler fosil yakıtlardan uzaklaşmaya yönelik ulusal eylemlerini ve yol haritalarını da sunmalı. COP31, dönüm noktası niteliğindeki Santa Marta konferansının kazanımlarını temel alarak hükümetlerin ulusal yol haritalarını sunacağı önemli bir kilometre taşı olmalı ve gelişmiş ülkeler bu süreçte öncülük etmeli. COP31 ayrıca 1,5°C'yi ulaşılabilir tutmak için iklim eyleminin ve bir sonraki

Ulusal Katkı Beyanları (NDC) turunun mevcut en iyi bilime ve Yerli halkların bilgisine dayanmasını sağlamalı.

İklim finansmanı konusunda Greenpeace, gelişmiş ülke hükümetlerinin iddialı ve çok yıllı 2025 sonrası iklim finansmanı taahhütleri açıklamasını istiyor. Bu taahhütler, COP29'da Bakü'de üzerinde uzlaşılan 300 milyar dolarlık Yeni Kolektif Sayısallaştırılmış Hedef'e (NCQG) ulaşılmasında her ülkenin adil payını yansıtmalı. Kirletenlerin artan oranlı vergilendirilmesi de bu finansmanın kaynakları arasında yer almalı.

Politika notları

- COP31 öncelikleri ve beklentileri
- Fosil yakıtlardan adil geçiş
- Fosil yakıtsız bir gelecek için elektrifikasyon hedefi

Medya kaynakları

Basın için kaynaklar

Greenpeace, COP31 boyunca basın bültenleri, gelişmelere ilişkin anlık açıklamalar ve siyasi analizler yayımlayacak. Greenpeace Türkiye'nin ve Greenpeace Uluslararası'nın en güncel basın materyallerine Basın Merkezi ya da Greenpeace UNFCCC WhatsApp grubu üzerinden ulaşabilirsiniz.

- Greenpeace Türkiye Basın Merkezi
- Greenpeace Uluslararası Basın Merkezi
- Greenpeace UNFCCC WhatsApp grubu

Haber amaçlı kullanım için yüksek çözünürlüklü Greenpeace fotoğraflarına ve videolarına Greenpeace Medya Kütüphanesi üzerinden ulaşabilirsiniz. Lütfen her içerikte belirtilen telif bilgisini kullanın.

- Greenpeace Medya Kütüphanesi

Canlı blog

Greenpeace'in COP31 canlı blogundan son duruma ilişkin günlük değerlendirmeleri ve güncellemeleri takip edebilirsiniz.

- Greenpeace Türkiye Canlı blog ve COP31 sayfası
- Greenpeace Uluslararası canlı blog ve COP31 sayfası

Planlanan basın toplantıları

BM Mavi Bölge'de COP31'in birinci ve ikinci haftalarının başında iki basın toplantısı düzenleyeceğiz. Basın davetleri önceden gönderilecek. Politika uzmanlarımız da COP31 müzakerelerine ilişkin değerlendirme ve analiz sunmak için röportaj verebilecek.

1. Hafta	2. Hafta
• 9 Kasım Pazartesi • *2 No'lu Basın Toplantısı Salonu (Yunus Emre), D4 Alanı* • *17.00–17.30*	• 16 Kasım Pazartesi • *2 No'lu Basın Toplantısı Salonu (Yunus Emre), D4 Alanı* • *16.30–17.00*

COP31 yan etkinliği

Ortaklarla birlikte resmi Greenpeace Uluslararası yan etkinliği
7 No'lu Yan Etkinlik Salonu, 10 Kasım, 15.00–16.30

- Hukuki hesap verebilirlik ve iklim yönetişimi: Fosil yakıtlardan uzaklaşmayı hızlandırmak. Vanuatu hükümeti, etkilenen topluluklar, ClientEarth, Environmental Defence Canada ve WWF ile birlikte, dönüm noktası niteliğindeki iklim davalarının, iklim bilimindeki ilerlemelerin ve yeni ortaya çıkan çok taraflı platformlardaki ivmenin, adil geçişi hızlandırma konusunda hükümetlerin elini nasıl güçlendirebileceğini ele alacağız.

Pavilyon etkinlikleri

Greenpeace Brezilya'nın ortaklarıyla düzenlediği etkinlik
Brezilya Pavilyonu, 10 Kasım, 11.30–12.30

- Küresel pusulayı ayarlamak: Yerel kalkınmadan fosil yakıtların ötesinde adil geçiş yollarına. UNEP, Eylemi Harekete Geçirmek İçin Latin Amerika İklim Avukatları Girişimi (LACLIMA) ve Greenpeace Brezilya'nın ortak etkinliği.

Greenpeace Avustralya Pasifik'in ortaklarıyla düzenlediği etkinlik
Moana Pavilyonu, 12 Kasım, 13.00–13.50

- Hayatta kalmanın bilimi: 1,5°C'yi korumak için Pasifik'in yolları. 1,5°C'nin pazarlık konusu yapılmamasının ve bilime dayandırılmasının önemi üzerine bir panel söyleşisi.

Greenpeace İspanya ve Greenpeace Uluslararası etkinliği
İspanya Pavilyonu, 13 Kasım, 14.30–15.30

- Fosil yakıtlardan adil geçişi ulusal yol haritaları üzerinden değerlendirmeye yarayacak ölçütlerin geliştirilmesini tartışmak için Greenpeace'e katılın. Greenpeace, fosil yakıtlardan adil geçişe (JTAFF) yönelik yol gösterici ilkelerini ve teknik değerlendirme kılavuzunu sunacak.

Greenpeace Avrupa ve Greenpeace Belçika
Benelüks Pavilyonu, 14 Kasım, 17.30–18.30

- Kablonun ötesinde: Yüzde 35 elektrifikasyonun neden yenilenebilir enerji ve fosil yakıtlardan çıkış anlamına gelmesi gerektiği. Bu hedefe nasıl ulaşılacağını tartışan bir yuvarlak masa toplantısı.

Mavi Bölge'deki etkinlikler

"Choked" (Boğulmuş): 1,5°C enstalasyonu

- Greenpeace, iklimin ısınma çizgilerinin renkleriyle bezenmiş, şeffaf bir vitrinin içine yerleştirilmiş ve fosil yakıtlarla kuşatılmış büyük, üç boyutlu bir 1,5°C heykelinin açılışını yapacak. Heykel, yaklaşan aşımı ve kömürden, petrolden ve gazdan hızla uzaklaşma gerekliliğini simgeliyor.

Kader Değil Mücadele, Kömür Değil Yaşam

- Greenpeace Türkiye'nin sanatçı Damla Sandal ile birlikte hazırladığı sergiye davetlisiniz. Sergide, kömürlü termik santrallerden etkilenen üç kentte kadınlarla yapılan "Hafızayı İşlemek" atölyelerinde üretilen, üzerine nakış işlenmiş fotoğraflar ve hikâyeler yer alıyor. Sergi, kadınların kömürle mücadelelerini ve taleplerini gözler önüne seriyor.

Tehlike! Fosil yakıtların tuzağına düşmeyin

- İçi fosil yakıt altyapısıyla dolu derin bir uçurum yanılsaması yaratan, anamorfik ve üç boyutlu bir zemin enstalasyonu. Enstalasyon, taraf ülke delegelerini fosil yakıt bağımlılığının risklerinden kaçınmaları için uyarıyor ve onlara acil iklim eyleminin gerekliliğini hatırlatıyor.

Yön Bulucuların Yol Haritası

- Greenpeace Avustralya Pasifik'in ev sahipliğinde, ziyaretçileri yaşayan bir topluluk olarak Pasifik'te bir yolculuğa çıkaran bir fotoğraf sergisi. Sergi, binlerce yıldır yeryüzünün en büyük okyanusunda yol alan ve bugün çağımızın en büyük sınavında, iklim değişikliği ve fosil yakıtların sonu sürecinde yolunu bulmaya çalışan bir halkın hikâyesini anlatıyor.

Yenilenebilir Enerji, Şimdi!

- Uluslararası Greenpeace heyetinin üyeleri sembolik bir rüzgâr türbini kurarak kolektif eylemin enerji dönüşümünü ileri taşıma gücünü gösterecek. Temsilciler ayrıca gerçek yenilenebilir enerji projelerinden ilham veren hikâyeler paylaşarak fosil yakıtlardan adil geçişin şimdiden yaşandığını ortaya koyacak.

Röportaj imkanları

Greenpeace Uluslararası'nın politika uzmanları ve ülke ofislerinin kampanyacıları UNFCCC COP31 boyunca röportaj, arka plan bilgilendirmesi ve analiz için ulaşılabilir olacak. Greenpeace uzmanları müzakerelere, öne çıkan siyasi tartışmalara ve COP31 sonuçlarına ilişkin analiz sunabilir. Röportaj talepleri ve ulaşılabilir sözcüler hakkında bilgi için lütfen Greenpeace Medya Ekibi ile iletişime geçin.

BASIN İLETİŞİM

Greenpeace Türkiye

Beyza Kural
WhatsApp/Telefon: +905336417123
E-posta: beyza.kural@greenpeace.org

Ebru Tutkal
WhatsApp/Telefon: +90 553 652 84 28
E-posta: ebru.tutkal@greenpeace.org

Greenpeace Uluslararası

Aaron Gray-Block
WhatsApp/Telefon: +61 437 845 150
E-posta: aaron.gray-block@greenpeace.org

Franck Mithieux (1. hafta)
WhatsApp/Telefon: +33 619 766 606
E-posta: franck.mithieux@greenpeace.org

Reka Hunyadi (2. hafta)
WhatsApp/Telefon: +36 205 253 500
E-posta: reka.hunyadi@greenpeace.org

Greenpeace Uluslararası Basın Masası
7/24 hat: +31 (0)20 718 2470
E-posta: pressdesk.int@greenpeace.org